

Mevsimler

Mart - Nisan
Yıl: 3 - Sayı: 14 2018

Sanat - Edebiyat - Kùltür Dergisi

ISSN 2458-9063

Arif EREN

Ahmet YALÇINKAYA

Hatice Eğilmez KAYA

Nevzat DAĞLI

Doç. Dr. Eshqane AZIMOVA

İhsan IŞIK

Celalettin KURT

Doç Dr. Sönmez ABBASLI

Bestami YAZGAN

İltimas Sultan İSMAYIL

Necdet EKİCİ

Nurgül KAYNAR YÜCE

Işıl Karaçor AKINCI

Serpil TUNCER

Aşık Veysel ŞATIROĞLU

Mevsimler

MEVSİMLER
İki Aylık Sanat-Edebiyat E-Dergisi
Yıl 3, Sayı 14 / Mart-Nisan 2018

Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni
Arif EREN

Grafik Tasarım
Melih GEMCİ

Kapak Görseti
Melih GEMCİ

Web Tasarım ve Halkla İlişkiler
Abdulkadir AVCI

Düzeltili
Fatma TÜRKDOĞAN

İletişim
ariferenarif@gmail.com
Telefon
0535 7163094

Posta Kutusu : 95 Kahramanmaraş

Yazıların hukuki sorumluluğu yazarına aittir.
Dergideki yazılar yayınlansın veya yayınlanmasın
geri verilmez.
Dergideki yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

ISSN 2458-9063

İÇİNDEKİLER

1	Arif EREN	DUMANSIZ ATEŞ
2	Ahmet YALÇINKAYA	BEN BİR CÜCEYİM
3	Hatice Eğilmez KAYA	İŞİTTİM KABUL ETTİM DİYEBİLMEK
5	Nevzat DAĞLI	GÖZLERİN
6	Doç. Dr. Eshqane AZIMOVA	NECİP FAZIL KISAKÜREK'İN ROMAN VE HİKÂYE
		İSİMLERİNİ İÇEREN MESAJLAR
8	İhsan IŞIK	SEVGİLİM UZAKLARDA
9	Celalettin KURT	CAM KIRIĞI UMUTLAR
10	Doç Dr. Sönmez ABBASLI	KAFKAS'IN İNCİSİ: TİFLİS
13	Bestami YAZGAN	GÜL FERYAT EDER
14	İltimas Sultan İSMAYIL	ÖZGÜR RUHUMA
15	Necdet EKİCİ	KAYMAKAM
23	Nurgül KAYNAR YÜCE	KUDÜS AĞLAMAKTA
24	Işıl Karaçor AKINCI	BANSKO
27	Serpil TUNCER	GALATA KÖPRÜSÜ
29	Aşık Veyssel ŞATIROĞLU	ALDANMA

DUMANSIZ ATEŞ

Altında oturduğum ardıc ağacında
Adını bilmediğim bir kuş öttü
Kuş dilinden bilmem ama
Dinlediğim kaval sesinde
Koyu bir sevda tüttü

Kar suyu akan bir derenin yamaçlarından
Bir koyun melemesi
Bir de kaval sesi yankılandı
Bu sestten açan çiçek, öten kuş
Akan su duygulandı

Gözleri sürmeli kara koyun
Gelip boynuyla sürtündü çobana
Kaval sesinde hüzün sezince
Daha bir yanıklaştı ses
Çobanın yüreği depreşince

Doğayı sessizliğe bürüdü çalınan kaval
Her şey çobanı düşünür
Kavaldan yankılanan ses bir dinamit gibi
Biraz daha üflense
Kayalar, parça parça bölünür

Böyle olur garibin sevdası
Dumansız ateş gibi içten kanar
Yâr gönlünde yeri olmayan
Kurak toprakta fidan örneği
Uğrun uğrun kökten yanar

BEN BİR CÜCEYİM

Ben bir cüceyim, gölgem çok önümde yürüyor;
İnsanların dilinde aşarım Kafdağı'nı.
Aynadaki aksimi kim görse üstat diyor,
Geçecek mi acaba yazgım hazan çağını?..

Ben bir cüceyim, mecnun ülkesinde dev gibi,
Burada köre elvan sorarlar, bana mantık.
Dermanını akkordan çalan bir alev gibi
Solar gider nefesim saat vurdukça tık tık...

Ben bir cüceyim artık inebilsem tahtımdan,
Güzeli sözden bilsem, hünkârlığı bahtımdan...

II. YAKARIŞ

Ben bir cüceyim, yeni kovuldum şu dağlardan,
Ey yüceler yücesi, deve dönüştür beni!
Günahım ağır, aklım kopmaz oldu bağlardan,
Yedi kat yerden çıkar suya bölüştür beni!

Denizlerde coşsam da özlerim toprakları...

Ben bir cüceyim, yükselt beni devler katına,
Yapraklarımı yeşert, esirge güllerimi!
Kuşanıp deliliği bindim ılık atına,
Bulutlardan bir yol aç, kavuştur ellerimi!

Ateşle çevrildim ya tutamam yaprakları...

Ben bir cüceyim; sahte, payım dev onurundan,
Ey yüceler yücesi, bir zerre ver nurundan!..

III. HAKİKAT

Ben bir cüceyim, sırrım elbet çıkar açığa,
Omzunda taşıyanlar seslere gömer beni.
Dilerim bağışlasın ruh üfleyen balçığa;
Ziyanim çok, kaybettim aklı, yüreği, teni.

Ben bir cüceyim, çatlar birden dev aynalarım,
Hakikat gün ışığı gibi doğar kentlere.
Topraktan utanır da ummanlara dalarım,
Suların serinliği taşır diye bir yere...

Ey çıplak gerçek beni ört, var eden aşkına,
Ben bir cüceyim, devim sandım, döndüm şaşkına!

İŞİTTİM KABUL ETTİM DİYEBİLMEK

İtiraz etmek, her söylenene bir kulp bulmak günümüzde adeta moda hükmünde bir alışkanlık... Birbirimizin fikirlerini kabul etmemek üzere koşullanmışız bugünlerde. “İşittim, kabul ettim” diyebilmek ne güzeldir, ne övülesidir oysa.

İşitebilmek başlı başına bir marifet. Aramıza görünmez duvarlar inşa etmişiz farkında bile olmaksızın. Bu duvarları aşmadan hatta aşmaya çalışmadan yaşıyoruz her birimiz. Birbirimizi işitmek için değil işitmemek için çaba gösteriyoruz ha bire. Biri derdini söylüyor, hâlini arz ediyor; bir diğeri kulaklarını tıkıyor. Karşısında buğulanan kederli gözleri görmemek kastıyla etrafındaki cümle eşyaya bakışlarını yönlendiriyor. İnsan hariç her şeye bakıyor kısacası. Böylelikle çevremiz sadece kendi türküsünü dinleyenlerle doluyor. Bu gürültünün ortasında herkes sağır olmuş durumda. Keşke dilsiz de olsaydık!

Komşusu açken tok uyuyamayan bir neslin yirmi birinci yüzyıl adındaki aşüfteye aldanmış evlatlarıyız bizler. Ne kadar şuh fakat aslında ürkünç bir siması var onun. Kilometrelerce ötelerdeki yabancılarımıza yaklaştırdı bizleri bu aşüfte, yanı başımızdaki aşınalarımıza küstürdü. Yusuf'u Kenan ilinde yitiren Yakub'un gözyaşlarıyla ağlamalıyız. Yunus'un nedametiyle yanmalı, Eyub'un sabrını dilemeliyiz Mevla'dan. Gönlümüz hep mahzun olmalı gül yüzlü Peygamberimiz'in gönlü kadar olamasa da. Birbirimize olan güvenimizi yitirdiğimiz için uzay çağı boşluğunda...

İşittiğimiz doğrulukları ve güzellikleri kabul etmek de oldukça kıymetli bir marifet. Samimiyetimizle, gönül temizliğimizle işittiklerimizi onaylamak neden bu kadar ağır geliyor bizlere? Çoğunlukla burun kıvrıyoruz karşımızdakiler konuştuğu. Hep mi yalan hep mi yanlış işittiklerimiz? Artık herkes mi bize düşman? Bir de inanmadan kafa sallayanlar var ki ömre zıyan...

Birliğin dirlikle eşanlamı olduğunu çoktan unuttuk. Ötekiler kavramı hem dillerimizde hem kalplerimizde hem de akıllarımızda hak etmediği kadar kapsamlı bir yere sahip. Eğer birilerini öteki olarak kabul ettiysek –ki bu kabul ediş öteki kavramını oluşturmak kadar basit geliyor bizlere- onlar ne söylerlerse kötüdür, çirkindir ve yanlıştır. “Nuh der peygamber demez” sözü de insan neslinin inkâr hastalığından kaynaklanmamış mı? Gözleriyle gördükleri mucizelere illüzyon ya da sihir diyebilen zihniyetler galiba soyumuz devam ettikçe var olacaklar.

En önemli marifet ise işitip kabul ettiklerimizi dile getirebilmek bana kalırsa. Evet, gereksiz iltifatlarda bulunmak, her söyleneni beğenip kabul etmek karakter zafiyetinin belirtisi olarak değerlendirilebilir. Bu değerlendirme çoğunlukla doğrudur üstelik. Buna rağmen bir sözü doğru, bir şeyi güzel buluyorsak bunu ifade etmekten hicap duymamalıyız. Asıl mahcubiyetimiz Hak tanımazlık, kıymet bilmezlik olmalı.

İnsan sevdiğinden gelen her sözü işitir işitmez beğenir çoğu kez. Bu anlamda sevmek ne derece kıymetli bir mucizeyse sevilenden gelen her şeyi kabul edebilmek de sevebilmeye denk bir mucizedir. Sevgiliye duyulan aşk, onun söylediklerine duyulan hayranlığı da oluşturuyor ister istemez.

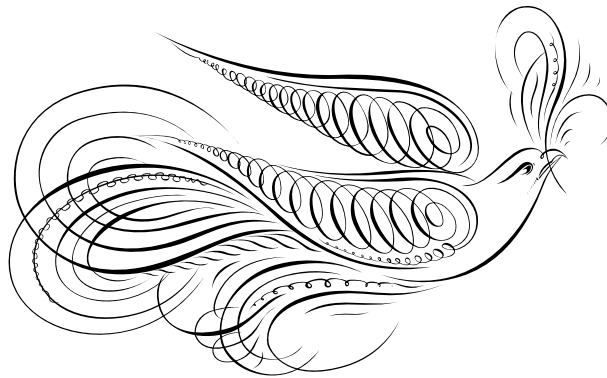

Zorla g z ll k olmaz, demiş atalarımız. Çok doğru bir söz bu... Kendi adıma şunu söylemeliyim ki hiçbir şeyi zorla kabullenemem. Sustuğum olur zaman zaman baskılar karşısında. Fakat ne baskı yapan kişileri affederim bir ömür boyu ne de onların söylediklerine kalbimde zerre kadar yer ayırırm. Zaman zaman cümle varlığı sığdırbileceğime kanaat getirdiğim, şaşılası enginlikteki gönlüme onlara dair hiçbir şeyi almam. Eğer alsaydım bile sığmazlardı eminim. Onların sesleri kulaklarımı tırmalar, sözleri ise vicdanımı... Her işittiğimizi de kabul edecek değiliz ya bu anlamda...

Söylenen sözü değerli kılan sözün kendisinden çok o sözü söyleyen dil, daha doğrusu o sözü söyleten kalptir. İşittiğim sözlere dönüp bakmadan çok daha önce bu sözleri söyleyenlere bakarım. Kalplerini göremesem bile onların, samimiyetlerini görürüm o kişilerle olan anılarımdan da yola çıkararak.  nceki tecrübelerimden bana güven veren kişilerse sözün sahipleri kolayca “İşittim kabul ettim” derim aksi takdirde ruhum asla yanaşmaz bu sözlerin rıhtımına.

Ebubekir (r.a.) Miraç hadisesini ilk önce Peygamberimiz'in ağzından dinlememişti. Fakat duyar duymaz bu mucizeyi “Eğer Muhammed (s.a.v.) söylediyse bütün bunları, şüphesiz doğrudur.” demişti. Sevgi, hürmet ve itimattı ondaki muhteşem kabul edişi sağlayan... Eğer bu sözün sahibi Muhammed 'l –Emin, işiten Sıddık sıfatıyla maruf Ebubekir olmasaydı, Ebubekir bu sözün sahibini o kadar candan ve gönülden sevmeseydi, O'nu Allah'ın elçisi bilmeseydi; öylesine kolay “İşittim kabul ettim.” diyebilir miydi?

 ağlar  ağları kovaladı. Zaman adlı ırmak hiç durmadan aktı. Bizler artık kalaylı bakır taslardan su i miyoruz, mis kokulu bahçelerde g l ile bülbülün muhabbetlerine şahitlik etmiyoruz. Birbirimizin dediklerine de kulak asmıyoruz. Bırakın başkalarının sözlerine, kendi sözlerimize inanasımız kalmadı. Söylediğimiz sözleri gönlümüzün eleğinden geçirip söylesek, bu sözleri söylemeden önce onların narıyla yansak, başkalarının canlarını acıtmak için değil yaralarını sağaltmak için konuşsak dönebilir miyiz acaba o kutlu demlere?

GÖZLER

Sevgiliye bakıp, gören,
Aşk arayan, bulan gözler.
Aşkla başa çorap ören,
Başı derde salan gözler.

Bakışarak dağılırlar,
Bazen yere eğilirler.
Birbirinde boğulurlar,
Birbirine dalan gözler.

İlk bakışta umut verir,
Işığından yürek erir.
Canın yandığını görür,
Bakmasını bilen gözler.

Dost bakışlı olanı var,
Derde derman bulanı var.
Fettan fettan gülünü var,
Onlardır kalp çalan gözler.

Kimi silah eder rengi,
Kimi sanki cennet dengi.
Birleştirir her ahengi,
İçin için gülen gözler.

Kimi gözler deler geçer,
Kimileri yalar geçer.
Bilemezsin neler geçer,
Ruhu eder talan gözler.

Kitap gibi okunmalı,
Ta yüreğe dokunmalı.
Gözü gözden sakınmalı,
Gözü kalmış olan gözler.

Acı bazen başa vurur,
Başı sanki taşla vurur.
Duyguları dışa vurur,
Yaşlar ile dolan gözler.

Gözü özlem sulandırır,
Boşluklarda dolandırır.
Bakışları bulandırır,
Yaşlarını salan gözler.

Mutluluğu gözler durur,
Sevdiğini özler durur.
Acı varsa, izler durur,
Yaşı yaşla silen gözler.

Velhâsılı işin özü,
Asıl gören gönül gözü.
Yürek söyler gerçek sözü.
Söyler bazen yalan gözler.

Nevzat göze kurban olur,
Her bakıştan ilham alır.
Dost bakışı yârde bulur.
Odur onda kalan gözler.

Doç. Dr. Eşqane BABAYEVA
Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi (AMEA)
Nizami Gencevi adına Edebiyat Enstitüsü
Genç Alimler Konseyi Başkanı

NECİP FAZIL KISAKÜREK'İN ROMAN VE HİKÂYE İSİMLERİNİ İÇEREN MESAJLAR

N. Fazıl'ın tasavvufî görüşlerinin içerdiği eserlerden biri de “Aynadaki Yalan” romanıdır. Eserde, fikir girdabında boğulan, nihayet gerçek kurtarıcıyı bularak fenafillah zirvesine ulaşan Naci obrazı vardır. Naci, ruhi arayışlarının sonucunda nefsini yenerek O'na kavuşur. Eserin esas şifresi burda açıklanır. Onu “Mutlak Hâkikat”e götüren mübarekle tanışırken, sanki tüm manalar âlemi şelale gibi çağlar:

“Yalan, bu dünya yalan, aynadaki yalan” (Kısakürek 2008a: 217).

Ayna – kâinat, bu fani dünya, maddi âlemler anlamını vermektedir. Aynadaki yalan – maddeler âleminin anlamsızlığı, fâniliyidir. Bu fani dünyada hakikat bildiğimiz her şey yalandır, yalnız bir gerçek vardır. O da O'dur.

Bu fikirlər “Gölgeler” hikâyesinde de konu edinmektedir. N. Fazıl bu eserle kendini derk edemeğen, sadece fani dünya için yaşayan insanların aynadaki yalanlara kurban gittiğini göstermektedir. Mürid və Mürşid arasındaki sohbet bu gerçeğin şifresini biraz açıklar:

“–Sen aynada yol almağa bakıyorsun! Devir o yol vermez sahtekârı da ardından gizlediği gerçeğe ulaş!

–O, yakınlığı haber vermek için yaratılmış mücella uzaklık... Şimdi, haydı git, o yalana dön, sırtını aynalara ver ve onların içinden yol almaya kalkanlara haykır! Başlarınızı aynaya çarpmayınız; Alnınızdan yaralanırsınız!..

Var olmak istiyorsan, Allah'ta yok ol” (Kısakürek 2008a: 218).

Özellikle de “Var olmak istiyorsansa”, “Allah'ta yok ol” kelimeleri “Aynadaki Yalan” bilmeceinin cevabıdır. Şiirlerinden, tiyatrolarından süregelen “ayna” içinde yaşadığımız fani dünyanın akisleridir. Yalnız mesud körlük zedelendikten sonra onun yalan, sahte olduğu anlaşılır.

N. Fazıl'ın hikâyeleri de bu bakımdan dikkat çekmektedir. O, hikâye isimlerini de estetik işaret olarak kullanır. Özellikle de “Kanaryanın Ölümü”, “Yusufçuk” vs. hikâyelerini zikredebiliriz. N. Fazıl hikâyelerinde sosyal problemlerden biri olan kumar faciasını dile getirmektedir. Adı geçen hikâyelerde de bu konu anlatılmaktadır. “Kanaryanın Ölümü”nde yirmi iki yaşlı bir gencin hasta annesini bırakarak gece yarısına kadar kumar oynaması anlatılır. Kumarhanede kafeste güzel bir kanarya bulunmaktadır. O, havasızlığa, sigar kokusuna dayanamayarak ölür. Genç de son paralarını burada harcayarak odadan çıkar, bu zaman kanaryanın ölüsü karşısına düşer. Eser etkileyici ve düşündürücü bir sonuçla biter:

“Çocuk kalbini parçalamak üzere tırnaklarını yüreğinin üzerine götürdüğü zaman, orada, bir kanarya ölüsünden başka bir şey bulamadı” (Kısakürek 2007: 87).

Yazar kafesteki kanarya ile gencin faciasını bir arada verir. Eserin ana teması “Bu kuşla ruhun arasındaki münasebeti ara ve bul” (Kısakürek 2007: 87) sözlerinde ifade olunmaktadır...

N. Fazıl tüm eserlerinde olduğu gibi, insan ve etrafı, insan ve eşya arasında rabıta kurarak, fikirlerini remizlerle verir. İsmail Kılıçoğlu “Hikâyede sembol” isimli makalesinde bu konuda şöyle der:

“Bu arada sembol kavramıyla anlatılmak istenen, Batı edebiyatında ortaya çıkan və bizim edebiyatımızda da bazı şair ve sanatçılar tarafından benimsenen 'Simbolizme' akımı burada söz konusu değildir” (Kılıçoğlu 1994: 87).

Daha sonra Kılıçoğlu kuş simgesi üzerinde durarak, devam eder:

“Kanarya nasıl kafeste mahkûm ve aynı zamanda mazlum durumdaysa ruh da insanda öyle: Ten-kafesinde ruh mahkûmdur, tutsaktır; yabancısıdır üstelik ne kadar oynamış ve zevk almış görünse bile bu ortamda. Aslında ruh zorla girmiş gibidir. Bu ten-kafese. Kanarya da öyle”(Kılıçoğlu 1994: 89).

Onun bu fikirleri, N. Fazıl'ın “Bu kuşla ruhun arasındaki münasibeti ara ve bul.” sözlerini biraz da açıklamış olur. Hakikaten de nefsinin kulu olan gençle kafeste çırpınan kuş arasında bir benzeşme vardır. İkisi de bu kumarhaneden, kâbuslar âleminden kaçmak kurtulmak istiyor. Ama biri kafese, diğeri kumara mahkûm... Hikâye facia ile son bulur. Kanarya ölerək kurtulmuş, gencin kalbiyse ölü bir kanaryaya dönüşmüştür. Cemiyetin bu faciası onun “Yusufçuk”, “Hasta Kumarbazın Ölümü” vs. hikâyelerinde de konu edinmiştir.

Necip Fazıl Kısakürek'in eserlerini dikkatle inceleyip hayatını ve sanatını göz önünde bulundurduğumuzda onun metafizik derinliğe sahip büyük bir sanatkar olduğunu görmekteyiz. Modern dünyamızı tasavvufi bakışlarla inceleyen Necip Fazıl kâmillik aşamasına gelmiş, çileler çekmiş, fikir girdabında kıvranmış örnek bir şahsiyet olmuştur.

N. Fazıl dühasının dehasına varmadan onun eserlerini teşhir etmek imkânsızdır. Bu nedenle de şairin düşünce sistemini, yetiştirdiği muhiti esas alarak eser isimlerinin şifresini açmağa çalıştık. Araştırma sonucunda onun her bir eser isminin önemli bir mesaj içerdiği, metafizik yapıya sahip olduğu kanaatine ulaştık.

KAYNAKLARNECİP FAZIL

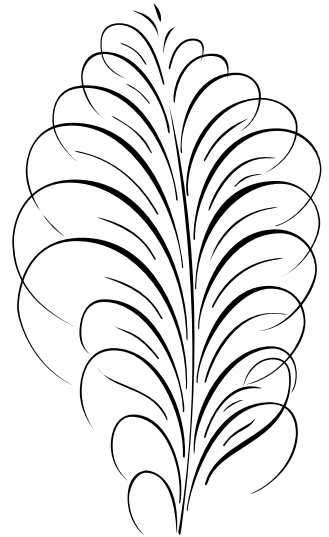
1. Çebi H. Madde ve manada tiyatro eserlerinde Necip Fazıl Kısakürek. İstanbul: Veli yayınları, 1981, 160 s.
2. Xəlilov S. Mənəviyyat fəlsəfəsi. Bakı: Azərb.Universiteti nəş., 2007, 520 s.
3. Kabaklı A. Şairler sultanı Necip Fazıl. İstanbul: Türk edebiyatı vakfı yayınları, 2005, 176 s.
4. Kaplan R. Necip Fazıl'ın şiirinde “varlık”ın metafizik dünyası// Hece aylık edebiyat dergisi, 2005, S:97, ocak, s.198-209
5. Kılıçoğlu İ. Hikayede sembol, Vefatının 10. yıldönümünə hasredilmiş anı haftasının bildirileri, Türk yazarlar birliyi yayınları, 1994, Ankara, s.87-92
6. Kısakürek N. F. Ahşap konak. İstanbul: Büyük doğu yayınları. 2000, 138 s.
7. Kısakürek N. F. Aynadaki yalan. İstanbul: Büyük doğu yayınları, 2008a, 219s.
8. Kısakürek N. F. Babiali. İstanbul: Büyük doğu yayınları, 2004a, 344 s.
9. Kısakürek N. F. Bir adam yaratmak. İstanbul: Büyük doğu yayınları, 2008b, 154 s.
10. Kısakürek N.F. Çile. İstanbul: Büyük Doğu Yayınları, İstanbul, 2004b, 541 s.
11. Kısakürek N. F. Hikayelerim. İstanbul: Büyük doğu yayınları, 2007, 287 s.
12. Kısakürek N. F. Kafa Kağıdı. İstanbul: Büyük doğu yayınları, 1984, 205 s.
13. Kısakürek N. F. Mukaddes Emanet. İstanbul: Büyük doğu yayınları, 2000, 93 s.
14. Milliyet Yayınları, 1978, 567 s.
15. Okay O. Necip Fazıl Kısakürek. İstanbul: Şule Yayınları, 2003, 165 s.
16. Özdamar M. Ustad N. Fazıl. İstanbul: Kırk kandil yayınları, 1997, 223 s.
17. Şehsuvaroğlu L. Necip Fazıl Kısakürek. Ankara: Alternatif yayınları, 2003, 272s.
18. Şen A. Son Sultanüş Şuara Necip Fazıl. İstanbul: Sarmaşık yayınları, 2005, 112s.
19. Yakar S. N. Fazıl ve mücadelesi. Ankara: Kahramanmaraş belediyesi Ukde kültür merkezi yayınları, 1995, 159 s.
20. Yardım M. N. Tanzimattan günümüze edebiyatçılarımızın çocukluk hatıraları. İstanbul: Kavramlar yayınevi, 1986, 303 s.

SEVGİLİM UZAKLARDA

Uzaktasın yârim, çok uzaklarda
Yol bulup yanına gelmek isterim
Sensiz kanat çırpın bu şafaklarda
Kapının önünde olmak isterim

Bir demet çiçekle gelip yanına
Güzel gözlerini görmek isterim
Yüzün gülüyor mu, keder de misin?
Şimdi ne hâldesin bilmek isterim

Beni hiç sevdin mi bilmedim ama
Aklına geldim mi duymadım ama
Sensizlik tak etti artık canıma
Hayalin karşımda ölmek isterim.

CAM KIRIĞI UMUTLAR

Haççereni yırtarcasına
Çağrılar çıkarıyorsun
Söyle nelerle geleyim
Acılar, feryatlar, figanlar
Cam kırığı umutlarla mı
Geleyim sana...

Acılar yüreğini kanatır
Feryatlar bırakır hüznlerde
Cam kırığı umutlar
Vermez ki teselli sana
Söyle nelerle geleyim
Nelerle geleyim söyle bana...

Bir kitap, bir şiir
Kurutulmuş bir kaç gül
Ya da bir avuç yürek
Olur mu çare çağrına
Bir esrik gönülle gelsem
Merhem midir yarana...

Şahikalı dağlardan
Üç gül kokusu derledim
Üç gül yaprağı avcumda
Geliyorum yâr sana
İpekten kanatlarla
Geldiğimde kaybolsam
Gözlerinde yok olsam
Çare midir ağrına.

Doç. Dr. Sönmez ABBASLI
Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi Folklor Enstitüsü

KAFKAS'IN İNCİSİ: TİFLİS

Şu anda komşu Gürcistan'ın başkenti, bir zamanlar ise Kafkas Albanya'sının Arran bölgesinin, şimdiki Azerbaycan'ın kuzeydoğusundaki eski şehirlerden olan Tiflis'le ilk tanışlığımız 2012 yılında bu muhteşem şehirde düzenlenen uluslararası konferansla başladı. Şehre girer girmez karşılaştığımız ilk manzara şehri ikiye ayıran Kura Nehri ve onun kıyısındaki dağ oldu.

Kura Nehri'nin her iki kıyısında 350 km boyunca uzanan ve 500 metre yükseklikte Tiflis çökekliyinde bulunan bu şehrin yerleşmesi ile ilgili halk arasında ilginç bir efsane vardır. Şöyle ki Çar Vahtang Gorgasal'ın ava çıktığı zaman şahininin gökyüzündeki sülünün peşinden gitmesi ve sonuçta her ikisinin sıcak su çeşmesine düşerek ölmesi nedeniyle çarın sıcak su kaynağını bulduğu bu yerde Tiflis şehrini yaptığı söylenilir. "Sıcak su" anlamına gelen kentin adının buradan geldiği anlaşılmaktadır.

Daha eski çağlarda büyük İpek Yolu'nun bugün ise Bakü-Tiflis-Ceyhan tarihî boru hattının üzerinde bulunan, ayrıca 1918 yılında Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının ilan edildiği bir şehre, Türk nefesinin taşıyıcısı Tiflis'e girerken garip bir yakınlık, bağılılık hisleri ruhumuza tercüman oldu. Daha ilk andan itibaren bu büyüleyici yurdun ılımlı, güzel havası, her taşı tarih kokan eskiliği bizi kendisine hayran bıraktı. V. yüzyılda yapılanmış, yüzyıllardır insanoğlunun ilgisini çekmeyi başarmış ve tarih boyunca ele geçirilmeye çalışılmış Tiflis, yol boyunca uzanan tarihî ve doğal güzellikleri ile bizi büyüledi. Asya ile Avrupa arasında bulunan Tiflis'te hem Müslümanlık hem de Hristiyanlık duyguları yaşanır. Duygularımızda yanılmadığımızı bir daha gördük. Henüz XIII. yüzyılda Tiflis'e seyahat etmiş tarihçi ve gezgin Zekeriya Gazvini, Kura Nehri'nin sağ kıyısında Müslümanların, sol kıyısında ise Hristiyanların yaşadığını söylemişti. Diğer ünlü gezgin ve bilim adamı Abdürreşid Bakuvi de geçtiğimiz yüzyıllarda Tiflis'in nüfusunu Müslümanlar ve Hristiyanlar oluşturduğunu belirterek, Kura'nın bir kıyısında ezan okunduğunun, diğer kıyısında ise kilise çanlarının çalındığını vurgulamıştı.

Bu ilk ziyarette Kafkasya'nın önemli bilim, sanayi ve kültür merkezi olan Tiflis “*Yeni Şehir*”in tarihî güzelliğini tanıma fırsatı bulduk. Şunu da belirtelim ki çeşitli dönemlerin mimarisinin birleştiği bu güzel şehirde hem VI. yüzyılın muhteşem abidelerini hem XIX. yüzyılın mimari örneklerini hem de modern yapıları görebiliriz. Gürcü halkının geçmişinin bariz örnekleri ise Tiflis'in en uzun ve merkezi sokağı olan, ünlü Gürcü şair Şota Rustaveli'nin adını taşıyan Rustaveli Caddesi'nde inci gibi yan yana dizilmiştir. Bu sokakta tarihî azametiyle seçilen eski Kafkas canişininin sarayı ve bağı, Opera ve Bale tiyatrosu, Rustaveli Tiyatrosu, Parlamento binası, aynı zamanda klasik erkek gimnaziyası ve XIX. yüzyılın diğer büyüleyici yapılarını görebiliriz. Tiflis'in en güzel yerlerinden biri olan Özgürlük Meydanı da bu caddededir. Meydanın ortasındaki anıt dikkat çeker. Tarihî kaynaklara göre, Gürcistan'ın bağımsızlığının şerefine yapılmış bu meydana Orta çağ'da “*Karvansara*”, XIX. yüzyılda ise “*İrevanski*” ismi verilir. Meydanı ve gördüğümüz görkemli yapıları gezdikten sonra, bu önemli tarihî kültürel örneklerin şehre özel bir görünüm kattığının şahidi olduk.

Hem eskiyi hem de yeniyi barındıran Tiflis'i daha yakından tanımamız ise 2016 yılında burada düzenlenen “*Hacı Bektaşî ve Ozanlar*” sempozyumuna denk geldi. Tiflis'in “*Eski Şehir*” diye adlanan bu bölümünde bulunduğumuzdan dolayı antik kentin muhteşem güzelliğini görme fırsatı bulduk. Kaldığımız otelin penceresinden ünlü Şeytanpazar, Narinkale Kalesi'nin kalıntıları, Metehi Kilisesi, Tiflis Cuma Camisi gibi güzel manzarayı izleme fırsatımız oldu. Fırsatı değerlendirmeye çalıştık ve bu güzelliklerle baş başa kalmak için şehri dolaşmaya çıktık.

XVI-XIX. yüzyıllarda hâlâ kükürt banyolarının olduğu Abanotubani'nin olağanüstü mucizeleri ise saymakla bitmez. Tiflis, oluşumundan dolayı yerin altındaki kükürt suyuna teşekkür etmelidir. Eski bir Doğu tarzında yapılmış bu hamamlar gerçekten insanı büyülüyor. Yolculuk esnasında camiye anımsatan hamamlar da dikkatimizi çekti. Ortaçağ'da, bu hamamlar oraya gelenleri kükürtlü suyu ile rahatlatıyordu. Söylenene göre, XIX. yüzyılın ünlü Rus edibi Aleksandr Puşkin de bu hamamlarda güzel vakit geçirmiş ve böyle bir hamama ne Rusya'da ne de Türkiye'de karşılaştığını söylemişti. Yüzyıllar boyu Tiflislilerin yaşamında önemli yere sahip olan bu hamamlara 470 derece sıcaklıkta maden suyu verilir. Gün boyunca yerin altından çıkan suyun hacmi yaklaşık 3 milyon litredir. Bu banyolarda dinlenmek bugün çok pahalı değil. Toplam 3 lari. Ekstra hizmetlerle beraber 30 lariyi bulur. Biraz gittikten sonra karşımıza çıkan Leghvtakhevi Şelalesi ise şehrin merkezine güzellik katmakla beraber sıcak yaz günlerinde serinlik veren cennet mekândır. Ayrıca, bu görkemli alanı dolaştıktan sonra bol bol resim çektik. Yavaş yavaş hava kararmaya başlamıştı. Bizim ise seyahat etme arzumuz ve yeni yerler görmek isteğimiz çoktu.

Tiflis gecesinin güzelliğinden zevk almak için yeni açılan kanatlara doğru ilerliyoruz. Kanat yolu şehre gelen turistlerin en vazgeçilmez yoludur. Böylece kanata binerek Tiflis'in alınmaz kulesi olan Narinkale'ye tırmandık. Yüksekten seyrettiğimiz Tiflis gecelerinin güzelliğini anlatmak çok zor. Bir elinde dostlar için bir şişe şarap, diğer elinde ise düşmanlara karşı kılıç tutan “*Gürcülerin Annesi*” gibi sevilen “*Kartlis Deda*” heykeli de ilginç yapıları ile dikati çekiyor ve sanki tüm şehre ninni söylüyordu. Bu heykel uzaktan ihtişamıyla bile farklılık arz ediyordu. III. yüzyılda inşa edilen Narikale Kalesi, bugün en çok ziyaret edilen yerlerdendir. Tiflis'in en değerli tarihî sembollerinden sayılan ve Osmanlılar tarafından inşa edildiği tahmin edilen Narikale Kalesi şehrin her yerinden görülür ve şehirle birlikte yükselmeye başlar.

Gelişimizin ertesi günü de boş durmadık ve Tiflis'in taşlardan yapılmış caddelerini dolaşmaya başladık. Sıra ile dizilmiş, dar fakat güneşli, kiremitli, verandalı, küçük evler insanı büyülüyor. Bu sokakları, mahalleleri dolaşırken insan kendini Doğu'da zannediyor.

Dört asır Müslüman imparatorluğunun merkezi olan Tiflis, Türk varlığının izlerini taşıyan bu masal şehir sürprizlerle doluydu. Güvenlik ve huzuru sevenler için parkların, yeraltı geçitlerin çok olduğu Tiflis'te ara sıra sokak sanatçıları ve müzisyenler de vardı.

Doğu koloritinin göstergesi olan “Eski Şehir”den MS V. yüzyılda Vahtang Gorgasal tarafından yapılmış ve İtalyan tasarımcı tarafından inşa edilmiş, cam ve metalden yapılmış Barış Köprüsü'ne gittik. Kura Nehri üzerinde yerleşen, kentin ünlü sembollerinden birine dönüşmüş olan bu köprüyü ziyaret edenler çoktu.

Tiflis'in sıkça bağlantılı olduğu klasik merkezlerinden biri de Kura Nehri kıyısında yer alan Metehi Kilisesi'dir. Şunu da belirtelim ki Gürcüler dini inançlara çok bağlı olduklarından nerede bir kilise görürlerse hemen baş eğerek haç çevirirler. Metehi Kilisesi'ni geçtikten sonra Vahtang Gorgasal'ın azametli heykelini görebiliriz.

Bu şehirde insanı hayran bırakan manzaralardan biri de Kura Nehri kıyısında yükselen kayalarda, Narikale Kalesi'nin uzantıları üzerinde yüzyıllar boyunca olduğu gibi bugün de yaşamın kendi seyri içinde devam etmesidir.

Kiliseleri, sinagogları, medreseleri, camileri, hamamları ile kültürlerin karıştığı, yüzyıllardan geçerek gelen kükürtlü suyun akmaya devam ettiği bu eski ve muhteşem şehirde henüz keşfedilmemiş çok yer vardı. Ne yazık ki Türk ruhunun taşıyıcısı olan bu eski konuttan ayrılma zamanı gelmişti. Az zaman içerisinde bize çok doğmalaşan hem sakin, hem canlı, en önemlisi güvenliği ve tarihî hem de doğal güzellikleri ile seçilen Tiflis hafızamızda derin izler bıraktı. Her ne kadar bu antik kentle vedalaşmak istemesek de Tiflis'e tekrar dönme umuduyla bu muhteşem şehirden ayrıldık.

Görüşmek üzere, Tiflis!

Fotoğraflar: Sönmez ABBASLLI

GÜL FERYAT EDER

Yüreğimi dalgalara yüklemem,
Deniz sakinleşir, gül feryat eder.
Hasretimi bir rüzgâra saklasam,
Bülbül boyun büker, gül feryat eder.

Ahımın ahengi üflerse köze,
Alev alev ateş düşer her söze.
Dert kervanım selam verse bir saza,
Tezene uslanır, tel feryat eder.

Sevdadır mihmanı, aşktır sultanı,
Her yanı muhabbet, sevgi her yanı,
Bir kez açılırsa gönül kovanı,
Arı hayran olur, bal feryat eder.

Gökkuşağı kuşatınca gökleri,
Sanırsın her yürek bir bayram yeri,
Açınca dört mevsim can çiçekleri,
Yapraklar mest olur, dal feryat eder.

ÖZGÜR RUHUMA

Dilimi yerinden sökebilirsin
Dokundurmam asla özgür ruhuma.
Ağzımı bağlayıp dikebilirsin
Dokundurmam asla özgür ruhuma.

Beni melek gibi Tanrı kutsadı
Canıma can verdi, canım istedi
Dünyama aşk ekti sevda üstadı
Dokundurmam asla özgür ruhuma.

Fânidir bu dünya umrumda değil
Olsan da cihana amir ya begil
İstersin diz çöküp karşımda eğil
Dokundurmam asla özgür ruhuma.

Göktürk'ün kızılım, hep dik dururum
Dünyanı kafana çarpar, vururum
Onurdur, iffettir kalem, gururum
Dokundurmam asla özgür ruhuma.

İltimas ilhamı semalardadır
Kalemi ne güzel temalardadır
Galiba birine imalardadır
Dokundurmam asla özgür ruhuma.

KAYMAKAM

Güz ürpertileri iyice belli etti kendini. Köyün ihtiyarları, bir avuç güneşin düştüğü duvar duldalarını aramaya, kavakların alevden yaprakları hışır hışır savrulmaya başladı. Şurada karın yağmasına ne kaldı ki? Kurt gibi uluyan acı rüzgârlar henüz esmese de her sabah yol kenarlarındaki ayrık otlarına kırağının unelediği kesindi. Evlerin toprak bacalarından tüten kurşunî dumanlar ise bu sene kışın erken geldiğinin ilk habercisiydi.

Bütün gece öfkesini kör karanlığa boşaltan yağmur, sabaha kadar dinmek bilmedi. Dağlar yürüyor, dereler çağlıyor, sanki üstümüzden savaş uçakları geçiyordu. Uyuyabilersen uyu. Olan bize oldu tabii... Okul lojmanının çatısından sızan sular, o kirli, nemli karanlıkta yorganın üzerine pıt pıt damladı durdu. Aksi gibi elektrikler de kesik. Hep böyle zamanlarda kesilir zaten. Benim elimde, alevi karanlığa akan, bardak tabağına tutuşturulmuş ölgün iki mum... Hanım, yatağın üzerine tabaklar dizdi. Evlere şenlik bir görüntü ve iç gıcıklayan “*çip çip!*” sesleri... Dayanılır gibi değil. Yer değiştirmemiz nafi. Lojmanın çatısı kırk yamalı bohça.

Patlayan gök gürültüsüne kızım Gülpüren acı bir çığlıkla uyandı. Korktu zavallı yavrum. Başladı ağlamaya. Annesi beşiğinin yanından ayrılmadı. Bütün tatlı diller onun içindi... Olmadı kucığına aldı. Yine susmadı. Çarşafın içine koyduk. Bir ucunda o, diğer ucunda ben, salla babam salla. Ezanla uyudu cadı. Karanlıkta sabahı diri tutmak bu olsa gerek.

Hanımın gözleri kızarık, yüzünün rengi saman gibi... Biliyorum yorgun, uykusuz ve hâlsiz. Az sonra okula gidecek. Çocuk bana emanet.

-Çay hazırlayayım sana. Bir şeyler ye, öyle git, dedim.

-Yok, dedi. Canım bir şey istemiyor. Gülpüren yeni uyudu. Uyanmadan sobayı yak. Üşütürüz sonra zavallı yavrumuzu.

İyi ki okul lojmanlara yakın. Aynı bahçenin içinde yan yana iki bina. Birinde biz oturuyoruz. Hanım teneffüslerde gelip Gülpüren'i emziriyor. Bu bile büyük nimet. Lojmanlar eski, dar ve rutubetli... Şimdiye kadar tamir görmediği gibi çatısı da hiç aktarılmamış. Tabii ki dağ başı bir köyde bunu bulduğumuza şükrediyoruz. İnsanın devletine karşı şükran hissi galiba böyle zamanlarda doğuyor.

Hanım okula gidince Gülpüren'e ben bakıyordum. Fakülteye dışarıdan devam ettiğim için gün boyu evdeydim. Çocuğa bakma gerekeşiyle işsiz güçsüz evde oturmak bana bir başka dokunuyordu. İçimde gittikçe yumaklanan, gün geçtikçe büyüyen bir huzursuzluğu da birlikte yaşıyordum. Hanımın sırtından asalak olarak geçinmekti bu. Kendimi hazır yiyici gibi görüp eziliyor, eşime karşı mahcup oluyordum. Gün oluyor, dört duvara sığmıyordum. O çalışıyor, ben yan gelip yatıyordum. O, sabahın köründe okula gidiyor; ben mışıl mışıl uyuyordum. O, yemek telaşına düşüyor, ben önüme gelmesini bekliyordum. O, çocuğa bakıyor, ben seviyordum. Neymiş efendim, hanım okula gidince çocuğa ben bakıyormuşum.

Eşim hüsnüniyetli bir kadındı. İncinirim kaygısıyla çok özenli davrandığının farkındaydım. Arkadaşlarımla aksine, eşimin maaş kartı hep bende durur, çeker birlikte harcardık. Öyle ya, evlilik güven ve paylaşmak değil miydi?

Bir gün vicdanımın sesini eşime açtığımda:

-Düşündüğün şeye bak, dedi. Hiç öyle şey mi olur? Bakıcı parası vermiyoruz. Sen de ailemizin bütçesine böyle bir katkıda bulunuyorsun. Sonra... İş hazır da ‘*Çalışmam*’ mı diyorsun! Biliyorsun köyde çocuk bakıcılığına hoş bakmıyorlar. Kimse karısını veya kızını bakıcılık için başkasının evine göndermek istemiyor. Bunu ayıpsıyor, hizmetçilik gibi

görüyor ve ar meselesi sayıyor. Sen olmazsan Gülpürenimize kim bakacak? Gözüm arkada kalmıyor. Sıkma canını, bu günler de gelip geçer inşallah!

Eşim böyle diyordu ya, gel sen bunu bana anlat.

Her gün vicdan azabıyla yatmak ve onunla uyanmak...

Kararlıydım. İş bulacak ve çalışacaktım. Kendi evime her akşam başım dik, alnım ak dönecektim. Koltuğumda alın terimin karşılığı bir ekmekle eve gelmenin gururunu yaşayacaktım. Her gün içimi zehirleyen vicdani azaptan kurtulacak, bir zırh gibi giydiğim mahcubiyet duygusundan kurtulacaktım. Nasıl olsa Gülpüren'e bir bakıcı ayarlardık. Köylüler bu kadar da katı olamazlardı. En azından ihtiyar, muhtaç bir kadın bulabilirdik. Bakarsın umduğumuzdan daha tecrübeli, daha bilgili de çıkabilirdi. Ne yapalım, denize düşen yılana sarılırdı.

Gençtim, gücüm kuvvetim yerindeydi. Mutlaka iş bulup çalışmalıydım.

Böylece köylülerin dilinden de kurtulurdum. Her gördükleri yerde koyun meler gibi arkamdan, *"Avrat parası tatlı oluyor mu hoca!"* diyerek uluorta soramazlardı. Ne kazak erkek olduğum konusunda ahkâm kesemezlerdi. *"Bu dünyada işin iş! Hanım çalışsın, sen ye. Helal olsun vallahi. Biz böyle bir erkek olamadık. İyi ki hoca hanım seni evden kovmuyor. Bizimkiler olsa vallahi kapıdan içeri almazlar. Hö hö!"* diyerek üstümde mahalle baskısı kuramazlardı.

Kafama koymuştum. Hanımı filan dinlemiyor, her hafta sonu ilçeye gidip iş arıyordum. Ne iş olursa olsun çalışacaktım. Yeter ki iş bulabileyim. Köyün tek de olsa bir dolmuşu vardı. Sabah gidenleri, akşam alıp getiriyordu. Böyle bir yerde bu bile büyük bir imkândı.

Bu umutla hafta sonlarım, ilçeye taşınmakla geçti. Önce beni güler yüzle karşılayan adamların, iş aradığımı söyleyince anında değişen suratlarını görmek öldürüyordu beni.

Meğer ekmek aslanın ağzında değil, midesindeymiş de haberim yokmuş. Hangi kapıyı çaldımsa *"İş yok!"* dediler. Başvurmadığım, arayıp sormadığım yer kalmamıştı. Yoktu iş. Sonunda bir kahvede garsonluk işi buldum ama ona da eşim razı olmadı. İki gün bir inşaatta çalıştım. Ellerimin patladığını gören ustabaşı önce acıdı, sonra yol verdi. Omzumun çimento taşımaktan yüzüldüğünü ise eşime hiç göstermedim.

Hanım bugün okula erken gitti. Nöbetçiymiş. Kızım Gülpüren, beşikte. Üstü yorganlı ama yüzü buz gibi zavallı yavrumun. Göğsünde bir kedi hırıltısı... Ben sobayı hâlâ yakamadım. Teneffüste annesi geldi. Emzirdi gitti. Sobayı tutuşturamadığım için bana bir sürü sitem etti. Galiba insan böyle durumlarda daha alıngan oluyor.

"Sobaların da inadı tutarmış" bazen. Annem öyle söylerdi. Yanmıyordu işte! Hava akımı tersine dönmüş olacak ki dumanı içeri veriyordu. O kadar uğraştığım hâlde bir türlü yakamadım. Sinirimden çatladım. İçerisi berbattı. Acı duman sadece havayı zehirlenmekle kalmamış, duvarlara bile sinmişti. Her taraf is ve kurum kokuyordu. Baktım olacak gibi değil, Gülpüren'in yün beresini alelacele giydirdim, battaniyesine sarıp kucağıma aldım. Dışarıda doğup batan alacalı bir güneş var. İyi, şansımızdan hava yumuşak... Yine de *"Gülpüren'i üşüttür müyüm acaba?"* diye endişelendim.

Kızım kucağımda, lojmanın sınıflara bakan duvarının duldasına bir sandalye bulup oturduk. Güneşin merhametine sığınmak bu olsa gerekti. Gülpüren'in dışarıyı çok özlediği belliydi. Kırpıştırdığı gözleri az sonra ışığa alıştı. Işıl ışıl bakıp gülüyordu cadı. Birkaç kez öksürmesinin dışında sorun yoktu.

Derken resmî plakalı yeşil bir cip okulun giriş kapısının önünde durdu. Şoför çevik bir hareketle atladı yere; cipin sağ kapısını açtı. İçinden gri takım elbiseli, kravatlı, uzun boylu genç bir adam indi. Şoför atkısını verdi, siyah pardösüsünü tuttu. Adam hiç beklemeden okulun bahçesine geçti. Diğeri arabanın yanında kaldı. Genç adamın etrafını çeviren çocuklar

hep bir ağızdan bağışıyorlardı:

-Kaymakam geldi! Kaymakam geldi!

Nereden tanıyorlardı bilmiyordum. Ben bile ilk defa görüyordum. Kaymakamı karşılamaya kimse gelmedi. Ortalıkta ne müdür ne müdür yardımcısı vardı. Öğretmenlerden de kimse gözükmiyordu.

Kaymakamın köy okullarına haber vermeden gelip baskın ziyaretlerde bulunduğunu daha önce duymuştum. Bu yüzden öğretmenler arasındaki adı “*Zehir Hafife Kaymakam*”a çıkmıştı. Demek, okullara habersizce gelen, müdür gelmeden makamına geçip oturan, çat kapı sınıflara giren, ders dinleyip çocuklara soru soran, öğretmenlerin kılık kıyafetini denetleyen, ayda kaç kitap okuduklarını soran efsane Kaymakam bu idi.

Sadece öğretmenleri değil aynı zamanda camileri ve imamları da denetlermiş. Hatta her cumayı farklı bir camide kıldığı da anlatılırdı.

Geçen gün köyün imamı söylemişti. Bütün imamları ilçenin kapalı spor salonuna davet etmiş ve onlara hitaben yaptığı konuşmada demiş ki:

-Sizler, halka önder olması gereken kişilersiniz. Önderliğiniz sadece en önde namaz kılıyor, kıldırıyor olmanızla sınırlı olmamalı. Her şeyden önce okuyacaksınız. Güzel giyinecek, kravat takacak ve topluma model olacaksınız. Kürsülerde yeni bilgilerle konuşacak ve korkutmayan, müjdeleyen mesajlar vereceksiniz. Maalesef bu cehdi görmüyorum sizde!

İşte ne olduysa o son cümleden sonra olmuş: Salonda bir uğultu, bir dalgalanma başlamış. Önce ne olduğunu anlamayan Kaymakam, “*Bu cehdi sizlerde görmüyorum!*” sözüyle onları incittiğini çabuk fark etmiş. Bir anda konuştuğu masanın üzerine çıkıvermiş. Herkes şaşkın:

-Hocalarım, demiş. Ömer Seyfettin'i bilir misiniz?

Salonda çıt yok. Dinleyenlerin hayret dolu bakışları arasında sözlerine devam etmiş:

-Ömer Seyfettin millî hikâyecilerimizden biridir. Bir hikâyesinde sizlere şöyle seslenir:

-Küçük bir caminin yeşil boyalı kürsüsünde büyük Türklük için, Türk ve İslam düşmanlarının perişan edilmeleri için dinleyenlerin ruhlarında fırtınalar koparan bir köy imamı olmak isterdim.

Salonda çıt yok. Kaymakam devam etmiş:

-Değerli hocalarım, ben de Ömer Seyfettin gibi diyorum ki “*Eğer Kaymakam olmasaydım, Türk ve İslam düşmanlarının perişan edilmeleri için dinleyenlerin ruhlarında fırtınalar koparan bir köy imamı olmak isterdim.*”

Salonda büyük bir alkış tufanı kopar. Böylece gönüllerini almayı başaran Kaymakam, toplantının sonunda her imama, bedelini zengin bir iş adamının karşıladığı laptop bilgisayar armağan eder.

Bu da anlatılanlar arasındaydı.

Demek bu haftanın sürpriz ziyareti bu okulaydı.

Öğrenciler tanıdığına göre okulun daha önce böyle bir baskın yediği kesindi.

Çocuklar, genç kaymakamın etrafını oğul veren arı gibi çevirdiler. Sevinç çığlıkları atarak alkışlıyorlardı. Misafire karşı duyulan takdir duygularının beden diliyle ifadesi bu olsa gerekti. Kaymakam gördüğü ilgiden memnundu. Çocukların kimi elini öpüyor, kimi parmaklarını kaşına siper etmiş alık alık bakıyordu. Kimi de Kaymakama parmağı ile dokunuyor, pardösüsünün ucundan çekiyordu.

Kaymakam Bey, kucağında çocukla beni görünce bizden tarafa yöneldi. Yanımıza geldi. Ayağa kalkıp:

-Hoş geldiniz, dedim.

-Öğretmen misiniz?

-Değilim. Eşim öğretmen.

-Siz ne iş yapıyorsunuz?

-Ben çalışmıyorum efendim. Henüz öğrenciyim. Fakülteye dışarıdan devam ettiğim için gün boyu evdeyim. Annesi okula gidince kızıma ben bakıyorum.

Gözlerine uçucu bir tebessüm düştü:

-Bu cici kızın adı ne?

-Gülpüren, efendim.

-Aman ne güzel isim bu böyle. Ver bakalım şu prensesi kucağıma.

Kucağına aldı, öptü, sevdi. “*Al bakalım babası.*” diyerek tekrar çocuğu kucağına verdi.

Verirken de:

-Bir buçuk ay sonra inşallah bizim de bir Gülpürenimiz olacak, dedi.

-Şimdiden Allah bağışlasın efendim.

-Peki, iş aramıyor musun?

-Aradım ama bulamadım. Çalmadığım kapı kalmadı.

-Yani ekmek atlı, sen yaya...

-Doğrudur.

-Eşiniz itiraz etmiyor mu bu sıra dışı duruma?

-İş aradığımı, hâlimden memnun olmadığımı o da biliyor ama yapacak bir şey yok efendim.

-Hımm... Sen pazartesi bana bir uğra bakalım.

-Teşekkür ederim Sayın Kaymakam'ım. Pazartesi günü erkenden makamınızdayım.

***

Çok geçmeden apar topar geldi müdür. Soluk soluğaydı. Kısa boylu, şişman bir adamdı. Boyunun çok kısa olmasından dolayı köylüler arasındaki lakabı “*Midilli Mustafa*” idi. Bu köyün yerlisiydi.

Kafası gövdesinin içine çakılmış gibi durduğundan, baş ve omuzlarının arasında kaybolan boynuna kravat takmakta en çok o zorlanırdı. Kravatı hiç sevmez, odasındaki askılıkta yıl boyunca asılı durur ancak kaymakamın yanına geldiğinde kravatlıydı. Bir marul yaprağını andıran kısa bağlanmış geniş kravatının boğazını sıktığı her hâlimden belliydi. İkide bir eli boğazına gidiyor, çekiştirip duruyordu.

Abdal davulunu andıran göbeği bir türlü ceketinin içine sığmaz, sığsa da düğmesini ilikleyemediği için resmî törenlerde en çok o perişan olurdu. Bu defa zor da olsa sığdırmış, düğmeyi de iliklemişti. Heyecandan olsa gerek bir üstten iliklediği için ceket üzerinde bir acayip duruyordu.

Yüzünde yılışık bir ifade:

-Sabahı şerifleriniz hayırlı olsun Sayın Kaymakam'ım. Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz. Siz geliyorsunuz diye güneş bile açtı. Geleceğinizi bilseydik kapıda karşılardık efendim.

Kaymakam, mağrur bakışlarla müdürü alttan yukarı şöyle bir süzdü. Müdür hafiften titredi. Yüzünde alık bir ifade Kaymakamın baktığı yerlere o da baktı: Ayakuçlarına, düşüne, omuzlarına... Bir şey göremedi. Ağzı yarı açık, bir bana bir Kaymakama bakıyordu. Kendini çabuk topladı:

-Taze çay demlettim efendim. Kaynananız çok severmiş sizi. Okula geçelim, buyurun.

Kaymakam:

-Rahata geç Sayın Müdür'üm, dedi. Deminden beri hazır oldasın.

-O zatiâtilerinize saygı ve hürmetten efendim.

-Tabii tabii... İnsan kendine olan saygısını yitirmemeli.

-Makamı temsil de önemli efendim.

-Haa! Bak, doğru söyledin. Bu sözünü çok tuttum! İnsan var, koltuğun şahsiyetini kullanır; insan var koltuğa şahsiyet verir.

Müdür, Kaymakamın hoşuna gidecek iyi bir laf ettiğini düşünerek rahatladı. Bu arada bana çaktırmadan göz kırptı.

-Vallahi kitap gibi konuştunuz Sayın Kaymakam'ım. Atatürk gibi atasözü söylediniz. Çok kültürlüsünüz.

-Kitap dediniz de okuyor muyuz Müdür'üm?

-Kitap okumayı çok severim efendim. Her gün yatmadan önce yüz elli, iki yüz sayfa okurum. Uykumu onunla getiririm.

-Aferin. Her gün bir kitap deviriyorsunuz yani! Okuduğunuz belli. En son hangi kitabı okumuştunuz?

-“Beyaz Zambaklar Ülkesinde.” Lise yıllarımda okumuştum. Şimdi bir daha okuyorum efendim. Ah ah, o günler ne günlerdi...

-Şimdi ne okuyorsun?

-Şey efendim... Kaşığı... Kaşığı kimindi? Nutuk... Nutuk'u okuyorum. Atatürk yazmış. Hayran kaldım vallahi! Büyük adammış. Çok güzel bir kitap... Üzerinde Söylev yazıyor. Tavsiye ederim.

-Tavsiye ediyorsunuz yani... Neden bahsediyor?

-Dili ağırdı. Anlayamadım efendim.

-Sınıf kitaplıkları istemiştin, kurdunuz mu?

-Dolapları marangoz Yahya Efendi'ye sipariş verdik efendim. Hâlâ yapmamış deyyus. Pardon! Kitabın önemini ne bilsin! Ömründe kitap okumamış, mürekkep yalamamış ki adam!

-Müdür'üm yemeniler Maraş işi galiba? Sağlam mıdır? Ne zamandan beri boya görmüyor? Kaplumbağa sırtına dönmüş yüzü...

-Aldığımda horoz ciğeri gibi kırmızıydı efendim. Altı motor lastiği, üstü manda derisi. Çok sağlamdır! Doğru ya boyası da gelmiş... Evde ben kendim boyuyorum. Fırçam, süngerim, her şeyim var.

-Himm... Çoraplar da yeşil... Cennet rengiymiş. Zevklisin anlaşılan.

-Evet, efendim. Eşim aldı... Biraz dindardır da...

-Bu pantolon döşek ütüsü sanırım.

-Ne ütüsü efendim?

-Bak, yanlış iliklemişsin ceketini. Hamutçunun çuvalına dönmüş.

-Çok şakacısın efendim!

-Dur, düğmesini pıttıralım. Göbiş de rahat etsin, sen de... Tamam, oldu şimdi.

-Beni mahcup ediyorsunuz Sayın Kaymakam'ım.

-Olur mu canım! Gömleğinin yaka düğmesi kopmuş. Anlaşılan iki yakan bir araya gelmiyor. Yenge hanım görmüyor mu?

-Hanıma geçen gün 'dik.' demiştin ama unutmuş herhâlde... Malumunuz hanımların yükü ağır. Kadına büyük değer veriyoruz.

-Kravatının da maşallahı var.

-Çok eski efendim; öğrencilik yıllarımdan kalma. Bak burada 'Italia' yazıyor. Marka yani... Katını hiç çözmem.

-Çenenin sürtüldüğü yer biraz yağlanmış ama idare eder. Çok kısa bağlamışsın. Boğmuyor mu seni?

-Mecbur olmasam hiç takmam efendim.

-Ceketinin dös cebinde, ucu püsküllü, çöp gibi bir şey görüyorum. Nedir o?

-Ha, bu mu? Bu misvak efendim. Ben diş macunu, fırça filan kullanmam. Hemen şöyle, beş dakikada Beşiktaş! Tık tık tık, tamam.

-Bravo doğrusu!

-İki tane, birini size verebilirim efendim. Çok sevaptır. Peygamber Efendimiz dişlerini hep misvakla fırçalarmış.

-Geçen ay diş fırçaları ile diş macunları göndermiştim. Dağıttın mı çocuklara?

-Dolaba koyup kilitledim efendim. Emin ellerde, 23 Nisan'da dağıtacağım. Sevinsinler...

-...

Kaymakam, müdürün kulağına eğildi:

-Saçlar yağlı. Öğretmen örnek kişidir, temiz olmalı. Banyo kaç günde bir Müdür'üm? Müdürün gözleri, karanlıkta ışık vurmuş Arap tavşanının gözleri gibi parladı söndü:

-Hihii! Malumunuz havalar soğudu efendim. Ekstralar hariç haftada bir!

-Anlamadım, '*ekstra*' dediğin nedir?

-Şey... Çok şakacısın efendim. Söylemeye utanıyorum.

-Öyle mi! Çok şakacıyım değil mi? Arkadaşlar da hep öyle söylerler. '*Soğuk*' dedin de... Ne ile ısınıyoruz Sayın Müdür'üm?

-Meşe odunuyla efendim. Dağdan kaçak yük getirip satan atçılar var. Dört at yükü getirttim. Yıkıttırdım lojmanın arkasına. Onu da bir güzel kestirdim müstahdeme. '*Dizin oğlum!*' dedim çocuklara. Her biri genç meşe, nah bileğimin kalınlığı...

-Közü harlı oluyor mu?

-Olmaz olur mu efendim; kömürden gönüllü. Bir sene çam torları kestirdim. Baktım tadı yok. Sobada hışırdayıp duruyor. Isınamadık. Yakması da zor... '*Meşeden şaşmayacaksınız.*' dedim kendi kendime.

-Bu bir çevre katliamı değil midir Müdür'üm? Hani, doğayı korumada örnek olacağına...

-Okul bahçesine elli tane çam diktirdim efendim. Maşallah aha böyle böyle oldular. Ne demiş atalarımız: '*Ağacı sev, yeşili koru.*' Hiçbir okulda göremezsiniz bunu. Hem ağaç dikmek sevaptır...

Kaymakam parmaklarının tersini usulca Müdürün yüzünde gezdirdi.

-Ee... Tarla firezli. Kaç günde bir tıraş oluyorsunuz?

-Üç günde bir efendim.

-Yok, canım cildiniz yıpranmasın, haftada bir olun.

-Olur mu efendim! Taşıdığımız makama hakaret sayılır.

-Aferin!

-Evvel Allah leke getirmeyiz efendim. Makam bizim şerefimiz, ekmek tekнемiz.

Herkes müdür diye hatırımızı sayıyor.

-Tevellüt kaç Müdür'üm?

Müdür, bir közün üstüne basmış gibi irkildi. Galiba sözün nereye getirileceğini anlamıştı.

-Tevellüt mü? Ne önemi var Sayın Kaymakam'ım? Tecrübemizi bu yaşta toprağa gömecek değiliz ya... Yerimde çok gözü olanlar var ama biz memleket çocuğuyuz. Onlar gitsinler, kendi memleketlerinde müdürlük yapsınlar.

-Yerine göz dikenler ne çocuğu?

-Terbiyem söylemeye müsaade etmiyor Sayın Kaymakam'ım.

Kaymakam, Müdürün kulağına eğildi; yarısını duyamadığım kurşundan ağır bir cümle

kurdu:

-Seni müdür yapanın...

Gerisini duyamadım. Müdür mosmor olmuştu.

Kaymakam önde, müdür arkada okula doğru yürüdüler.

***

Kaymakamın kapısı açıktı. Odacısı bir sandalye koymuş, girişte oturuyordu. Dik pozlar içinde kabaran bir hindi kibriyle süzdü beni. Tam kapıyı vurup girecektim ki sesi duyuldu:

-Hop hop! İçeride görüşme var. Sabır buyur ya insanoğlu! Kaymakam emmim sonra kızar bize... Zaten huylu bir adam...

-Tamam, bekleyeyim.

-Dert ne idi?

-Dermanını kendi söyleyecek.

-Himm... Bekle o zaman.

Kaymakam Bey makam koltuğuna oturmamıştı. Masasının tam karşısında kendisi gibi ayakta duran, kasketi koltuğunda, iki eli mürit tavrı içinde öne düşmüş, boynu bükük ihtiyar bir adamı dinliyordu. Adam sanırım derdini anlatamıyor, kaymakam ise sabır gösterip onu dikkatle dinliyordu.

Kapıda on beş dakika bekledim. Ne adamın konuşması bitiyor ne de kapıcı içeri gönderiyordu. Kapıcı mı güvenlikçi mi olduğu belli olmayan birinden izin alacak değildim ya... Kaşla göz arasında ceketimin düğmesini ilikledim. Kapıyı tıklatıp daldım içeri. "Hey!" dedi arkamdan bir ses ama aldırان kim!

-Selamünaleyküm!

Kaymakam bana göz ucuyla şöyle bir baktı, fakat hiçbir şey demedi. Havada bir yanık kokusu olduğunu sezmiştim.

Tokalaşmak için elimi uzattım fakat elim havada kaldı. Sıkmadı elimi. Bozuldum tabii... Elimi yavaşça geri çekip böğrümüne indirdim. Kaymakamın niçin elimi sıkmadığını, niçin selamımı almayıp bana ters ters baktığını anlamış değildim. Hâlbuki ceketimin düğmesini iliklemiş, kapıyı çalmış ve Allah'ın selamıyla girmiştim. Bir müddet ayakta bekledim. Bacaklarım titremeye başladı. Neredeyse düşecektim. Bostan korkuluğu gibi ayakta durmanın bir anlamı yoktu. Koltuklardan birine geçip oturdum. Nasıl olsa Kaymakam karşısındaki adamı dinliyordu. Az sonra sıra bana gelecekti. O zaman kalkardım ayağa.

Nihayet adam çıktı.

Kaymakam hâlâ ayakta ve ben oturuyordum. Bana bir müddet hiç konuşmadan soğuk, donuk baktı, baktı. Tedirgin oldum. Sanki dikenin üzerinde oturuyordum. Kaymakamın suratındaki katılıktan ürktüm. Bir komutan edasıyla gürledi:

-Kalk ayağa!

Başımdan bir kaynar su döküldü.

Korkulu, ürkek, S harfi çizerek yavaşça kalktım.

-İş... Demiştiniz... Hani okulda... Uğra pazartesi...

-Burası resmî daire... Bir makama girerken kapı çalınır. Kapıdaki görevli arkadaş, 'İçeride görüşme var, bekle!' diyorsa bekleme nezaketi gösterilir. Burası Dingo'nun ahırını mı?

-...

-İçeri girdiğinizde selam verilmez! Burası köy odası, mahalle kahvesi veya molla evi değil. Ne o, 'Selam millet!' dermiş gibi.

İkincisi, amir elini uzatmadan, sen tokalaşmak için elini uzatamazsın! Bu da bir kural... Karşıdaki Haso Hüso değil! Devletin Kaymakamı.

Üçüncüsü, ilçenin en yüksek mülkiye amirinin makamına giriyorsun. Oh ne güzel,

kimseye danışmadan başköşeye geçip kuruluyorsun... Ben müsaade ettim mi ki izin almadan geçip oturuyorsun? Ee, oldu olacak, bir de hâl hatır sorsaydın! *'Daha daha ne var ne yok?'* Keşke gelmeden iki de sütlü kahve söyleseydin! Oturur geyik yapardık seninle!

-Çok özür diliyorum Kaymakam Bey... Cahilliğime, tecrübesizliğime bağışlayın.

-Otur!

-Hayır, efendim. Böyle daha iyi...

-Otur!

Yavaşça yığıldım koltuğa. Koltukta değil, bıçak sırtındaydım. Terlemiştim. Belimden aşağı sanki bir nehir akıyordu. Ağzım, dilim, damağım kuru...

Yanıma geldi. Bitişikteki koltuğa oturdu. Sesi yumuşaktı:

-Ne içersin?

-Teşekkür ederim efendim. Bir şey içmek istemiyorum.

Gönlüme koymadı. Kapıcıya seslendi:

-Hasan Efendi! Bize iki ıhlamur...

-...

-Belki üslubum sert oldu ama bunlar önemli şeyler. Bir makama nasıl girilir, nasıl çıkılır? Bunları öğrenmelisiniz. Köyden gelmiş Anadolu çocukları hep böyle. Sen iyi bir delikanlıya benziyorsun.

-Teşekkür ederim efendim.

-Senin için birkaç görüşmem oldu. Sana şimdi bir tavsiye mektubu yazacağım. Botaş Müdürü seni bekliyor. Yarın gideceksin, selamımı söyleyip mektubu vereceksin.

Kaymakam Bey'in söylediği ıhlamuru, ağzım kırk yerinden yanarak içtim.

İnsanın bazen eli kolu değil, dili de sakar oluyor.

-Efendim, yani şimdi ben eve rahat gidebilir miyim?

Kaymakamın sağ kaşılı hilal gibi havaya kalktı. Yüzünde garip bir tebessüm:

-Burada ne yazıyor, dedi.

-Kaymakam.

-Gitme istersen, dedi. Akşama bize gideriz. Allah ne veriyse... Yengen çay demler. Tavla atarız seninle. O saatte nereye gideceksin? Bizde yatarsın...

Yüzündeki tebessüm uçtu. Sağ kaşılı daha bir gerildi.

Bu defa baltayı taşa kötü vurmuştum. *"Sana inanayım mı?"* dermiş gibi. Tokalaşmak için az kalsın elimi uzatıyordum.

Bu defa elini kendi uzattı.

Tokalaşıp ayrıldık.

KUDÜS AĞLAMAKTA

Hava alaca karanlık, tan ağarmakta,
Amerika piton olmuş, İsrail Anakonda.
Acı bir feryat geliyor çok uzaklardan,
Uyanın ey mü'minler Kudüs ağlamakta.

Oysa bugün ağlamıyor Kudüs,
Yüz yıllardır akıyor yaşı,
Neresine bassan, kıyamazsın,
Peygamberler diyarı dağı taşı.
Musa'nın dolaştığı topraklar,
ve yine orada mezar taşı.

Ey medeniyetler beşiği nazlı Kudüs,
Leş kargaları gibi üşüşür üzerinde,
Küffarın pençeleri.
Doymadı akan mü'min kanına,
Kafirin hançereleri
Sen ki; evliyâlar, enbiyâlar toprağısın,
Bağrında duruyor izi Efendimizin,
Gökte miraç; yerde, Hacer-i Muallak Taşı'sın.

Hangi peygamberler yanıp tutuşmadı,
Sevdâ-yı harında?
Ol Resul namaz mı kılmadı,
Mescid-i Aksâ'nda?
Ey mü'minlerin ilk kıblesi,
Alın secdeli şehir,
Miraca çıkarken Peygamber, yanındaydı Cebrâil.

Tarih tekerrürden ibaret,
Demiyor muydu Akif?
İbret almazsak eğer, bâtıla döner sahih.
Kardeş kardeşi vuruyor,
Hâbil'le Kâbil gibi.
Kör kuyulara düşmüş mü'minler,
Karanlıktan görünmez dibi.

Paraya kul olmuşuz,
Ümmet ümmetle ediyor cenk,
Gafletten uyanmadıkça,
Bu savaş sürececek mahşere dek.
Ağlayan Kudüs değil,
Vidânımız, dinimiz.
Küffar gibi yaşarız; besmelesiz evlerimiz.

Kıblenin yerini sorsan bilmez, Asım'ın nesli,
Secde görmüyor alınlar,
Ağlıyor seccadesi.
Feryat, figân eyleriz; gidiyor Kudüs diye,
İmanımız gitmese,
Kudüs gitsin ki niye?

Her evde bir cehennem mahşeri yaşanıyor,
Evlenenler kınası solmadan boşanıyor.
Kur'an-ı Kerim'ler duvara asılmış,
Camiler, Cuma'dan Cuma'ya dolmakta,
Sorarsan mü'minler yas tutuyor,
Kudüs ağlamakta !..

BANSKO

Ülkemizde birçok alternatif mekân sunan kış aylarının vazgeçilmez sporu kayak için her yıl yaptığımızdan farklı olarak bu yıl kayak pistleri ile adını duyurmuş Bulgaristan'a gitmeye karar verdik.

Bulgaristan, kayak sporu konusunda birçok alternatif sunuyor meraklılarına. Biz tercihimizi Bansko'dan yana yaptık. Günümüz ulaşım koşullarının rahatlığı ve alternatiflerinden dolayı artık neredeyse otobüsü pek kullanmazken bu kez arkadaşlarımızla planladığımız bu seyahatte, biraz nostalji biraz eğlence olsun mantığı ile otobüslü bir tur satın aldık.

Akşam saatlerinde başlayan yolculuğumuz on bir saat sonra sabah Bansko'ya varış ve otele yerleşme ile devam etti. İşin açıkçası otobüs yerine uçak tercihimizi kullansaydık daha rahat ve keyifli olurmuş demekten kendimi alamadım.

Her zaman yaptığımız gibi önce bir şehir haritası edinerek başladık, Bansko şehir turumuza.

Kasaba; “eski” ve “yeni şehir” diye adlandırılan iki bölümden oluşuyor. Genelde oteller yeni bölümde. Cafeler, restaurant, bar ve hediyelik eşya satan yerler görmeye çok alışık olduğumuz bir

şehir görüntüsü çiziyor. Gece hayatı son derece aktif olan şehirde hemen hemen tüm restaurantlar ve cafeler yeme içme konusunda alternatifler sunuyor.

Mekânların hepsi birbirinden keyifli, hepsinin ayrı bir konsepti ve yemek anlayışı var. Şöyle atıştırma bir şeyler olsun, üstüne çayımızı kahvemizi de içelim derseniz sahibi Türk olan “*Sucuk*”u tavsiye ederim. Sahibi Alper, güler yüzü ve hoş sohbeti ile sizi görmekten mutlu olacaktır.

Yeni şehrin ana caddesindeki dükkânlara bakarken bir de bakmışsınız eski şehrin sokaklarındasınız. Birbirinin devamı olarak konumlanan eski ve yeni şehirde, dokunun değişmesi ile nerede olduğunuzu anlamamanız imkânsız.

Trafiğe kapalı caddede yürürken ayaklarınızın altındaki yol döşemeleri, sağlam soluk eski

taş yapılar sizi bir anda geçmişe götürüyor.

Sokakta keyifle yürüyüşünüzü yaparken sizi ilk önce Aziz Troitsa Kilisesi ve Çanlı Saat Kulesi karşılar. Sonra meydana geleceksiniz. Kendi hâlinde oturan ve size bir şeyler satmak için uğraşmayan sokak satıcıları buraya bir de sevimlilik katıyorlar.

Bulgaristan'ın "*Victor Hugo'su*" diye anılan İvan Vazov için yapılan anıt meydanı süsler.

Bulgar Revival döneminin ünlü aktivistlerinden Neofit Riski'nin doğup büyüdüğü ev, tarihî etnografya evi, inanışlar ve tarihsel merkezi görülebilecek diğer noktalar olarak dikkat çekmekte.

Burada da yine birbirinden farklı yöresel lezzetleri tadabileceğiniz yerler mevcut. Ama benim tesadüfen keşfettiğim, içinin otantik dekorasyonu ile beni mest eden Castello Grill Pizza'ya uğramanızı tavsiye ederim. (Yemekleri konusunda fikir beyan etmek istemiyorum, dikkat!)

Şehir, bizdeki kayak merkezlerinden alışık olduğumuzun dışında pistlerden uzakta kurulmuş. Kayak yapmak için Oteller bölgesindeki gondol ile Pirin Dağı'na kafelerin ve liftlerin olduğu bölgeye

çıkıyorsunuz.

Burası Avrupa'nın en genç kayak merkezleri arasında... Avusturya'da düzenlenen "*Dünya Kayak Ödülleri Organizasyonu*"nda yaklaşık bir milyon kayak severin oy kullanımı ile '*Dünyanın En İyi Kayak Merkezi*' ödülüne layık görülmüş. Dünya şampiyonu Alberto Tomba'nın kayak yaptığı 2600 metrede Tomba ismiyle anılan siyah zorluk dereceli kayak pisti de buradadır.

990 ile 2600 metre arasında değişen, değişik zorluk derecelerinde toplam 72 km uzunluğunda on yedi farklı pist vardır.

Gondol ve liftlerden faydalanmak için yarım günlük, günlük, iki ve üç günlük şeklinde pass almak gerekiyor. Kayak ve hatta kıyafet kiralamak isteyenler için burada alternatifler mevcut.

Bu arada kayak sezonunun en uzun yaşandığı bölgelerden biri burası...

Şu an dönüş yolunda yazıyorum bu satırları. Sabah on gibi çıktık yola. Gündüz yolculuğunu sevenlerdenseniz güzergâhımız boyunca yeşil tarlalar ve masmavi bir gökyüzü eşlik ediyor bize. Son derece keyifli... Bu satırları okuyup sezon bitmeden bir kayak tatili yapalım derseniz “*Bansko*”yu tercihlerinize ekleyebilir, burada keyifli üç dört gün geçirebilirsiniz.

GALATA KÖPRÜSÜ

“Şimdi Galata Köprüsü'nde olmak vardı. Denizden gelen esintiye karşı sallanıp durmak, saçlarımı ellerine bırakıp gözlerinin içinde dalmak... İnce bir melodiye kapılıp gitmek vardı. Denizin nefesi üzerimizde, ellerin ellerimde... Kiremitte balık... Üzerine sıkılmış limon, yanında dilimlenmiş kuru soğan. Off! Ne de güzel gider değil mi?”

“Bu saatte mi Ayşegül?”

“Saatte ne var ki? Mevsim yaz olduktan sonra...”

“Saat gecenin on ikisi. Yarın işe gideceğim. İnan bu saatte Galata'ya gidemem ama sen hayal kurmaya devam sevgili karıcığım. Gidemesek de hayalini kurmak güzel.”

“Tamam. Hayale kaldığım yerden devam ediyorum o zaman. Garson, balığın yanına bir de irmik tatlısı getiriyor. Yıldızlar suya düşmüş. Martıların sesini duyuyoruz. Deniz kokuyor her yer. Midye kokusu almış başını gitmiş. Önümüzden birkaç yorgun balıkçı geçiyor. Kovadaki balıklara gözüm kayıyor. Sandallar geçiyor hemen önümüzden ve biz afiyetle balıkları yemeğe başlıyoruz. Masaların hepsi dolu... Mutlu görünüyor herkes. Karşı masaya gözüm iliyor alakasız. Sarışın bir afet tam karşımızda sana bakıyor. Duydun mu beni Hulki? Kadın sana bakıyor!”

“Saçmalama! Bu hayal! Üstelik senin hayalin... Kadını oraya getiren sensin. Beni bu işe karıştırmasan.”

“Deniyorum. Olmuyor! Gözlerini mutluluğumuza dikmiş öylece bakıyor işte!”

“Ayşegül, kapat şu odanın ışığını! Uyuyacağım. İşe gideceğim yarın.”

“Az önce hayal kur diyen sendin. Galata'daydık işte. Balık yiyorduk.”

“Ya saçmalama kadın! Yat artık. Kapat şu ışığı!”

“Öyle olsun Hulki! Öyle olsun!”

Ayşegül ışığı ve çenesini kapatıyor. Kıvrılıp uzanıyorlar beyaz patiska örtülü yatağa. Ayşegül bir yerde, Hulki bir yerde... Geceye gündüzden bulaşan sıcak hiç ara vermeden termometreyi yükseltmeye devam ediyor. Mıknatısın ters uçları gibi ayrılıyorlar birbirlerinden. Ayşegül, Galata Köprüsü'ndeki hayaline kaldığı yerden devam ediyor. Sevgiyle bakıyor Hulki'nin gözlerine. El ele ayrılıyorlar Galata Köprüsü'nden. Üzerlerine sinmiş balık ve soğan kokusunu da yanlarında götürerek. Çöpler kalıyor geride. Uyku usulca konuyor Ayşegül'ün gözlerine.

Sıcak... Artıkça artıyor. Bitmiyor gece. Yatakla cebelleşiyor Hulki. Akşam içtiği acı kahve mi kaçırıyor uykusunu yoksa Ayşegül'ün hayalindeki sarışın afet mi? Bitmiyor içindeki sarışına olan özlem.

Galata Köprüsü'ndeki hayal evine Hulki gidiyor şimdi. Sarışın afetin oturduğu masaya çöküyor. Kadın, mavi gözlerini Hulki'ye dikmiş bakıyor.

“Az önce karınla buradaydın. Yemekteydiniz. Ne çabuk bıraktın kadını da geldin masama?” diye soruyor çakma Türkçesiyle.

“Yorgundu eve bıraktım, uyuyordur şimdi. Bekletmedim inşallah sizi?”

“Yok. Ben de onu söylüyorum ya. Ne çabuk geldiniz?”

“Boş ver güzelim. Geldim işte. Memleket nere?”

“Rus'um.”

“Adın ne?”

“Katherina.”

“Çok güzelsin be Katherina! Ne içelim?”

“Kahve olur mu bu saatte?”

“Saate ne varmış! Mevsim yaz olduktan sonra...”

“Gecenin biri oldu. Tatilde misiniz? Yarın çalışmayacaksınız anlaşılın?”

“Yarın iş var ama olsun. Ben uykusuzluğa dayanırım. Hatta severim uykusuzluğu.”

“Ben de.”

“Ne sen de?”

“Yani ben de severim geceleri gezip tozmayı.”

“Hadi, gezelim mi o zaman?”

“İsterdim ama arkadaşım gelecek birazdan.”

“O da gelir bizimle. Bir sarışınken iki olursunuz. Ben hastayım sarışınlarla. Annem de sarışındı benim. Aslen Selanik göçmeniyiz biz. Soyum sopum sarışındır.”

“Ama karın esmerdi.”

“Gönül işte!”

Sarışın afet gülümsüyor.

“Bak işte orada!”

“Kim orada?”

“Arkadaşım gelmiş.”

Kadının işaret parmağıyla gösterdiği yere bakınca esmer, pala bıyıklı bir adam gözüne ilişiyor Hulki'nin. Adam, ağır adımlarla sarışın afetin masasına geliyor. Kadını önce öpücüklere boğuyor sonra Hulki'nin gözlerine baka baka masadan kadını kaldırıyor. Gidiyorlar.

Hulki, sıcak basmış yatağında dönüp duruyor. Kıvrılıyor, kasılıyor. Bir ara eli Ayşegül'ün siyah saçlarına değiyor.

“Eh, Ayşegül! Sen soktun hayali aklıma. Mutlu oldun mu içine palabıyıklı koymakla?” diye sessizce mırıldanıyor. Sarışınlarla yanık Hulki, hayalde sınır tanımayan Ayşegül derin bir uykunun esiri oluyorlar. Sabaha doğru kavuşuyor tinleri.

Seçki şiir

Aşık Veysel şATIROĞLU

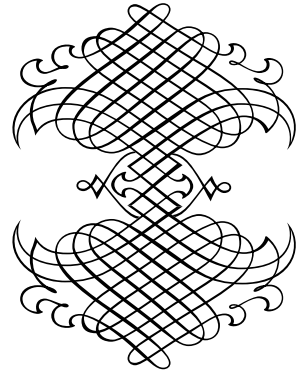
Doç. 25 Ekim 1894; Sivrialan, şarkışla, Sivas
Ölm. 21 Mart 1973; Sivrialan, Sivas**ALDANMA**

Aldanma cahilin kuru lafına
Kültürsüz insanın külü yalandır
Hükmetse dünyanın her tarafına
Arzusu hedefi yolu yalandır..

Kar suyundan süzen çeşme göl olmaz
Gül dikende biter diken gül olmaz
Vız vız eden her sineğin bal'olmaz
Peteksiz arının balı yalandır..

İnsan bir deryadır ilimle mahir
İlimsiz insanın şöhreti zahir
Cahilden iyilik beklenmez ahir
İşlediği amel hali yalandır..

Cahil okur amma alim olamaz
Kamillik ilmini herkes bilemez
Veysel bu sözlerin halka yaramaz
Sonra sana derler deli yalandır...

Mevsimler

Sanat - Edebiyat - Kùltür Dergisi